

rest etiam cum S. Hieronymo, & S. Augustino hic locus intelligi de resurrectione Christi: Dauid enim, qui satis intelligebat, se in passionibus suis Christi patientis, & morientis figuram gerere, Spiritu sancto afflatus ad Christum loquitur, ac dicit, Exurge gloria mea: nullam enim maiorem gloriam Dauid habere potuit, quam ut Pater Christi diceretur. Exurge, inquit, gloria mea, Christe redemptor, filius meus, & Dominus meus: exurge psalterium, & cithara, id est, exurge caro Christi, quæ psalterium fuisti, dum diuina miracula operando ex parte superiore sonuisti; & cithara, dum humana patiendo ex parte inferiore sonitum dedisti. Deinde inducit ipsum respondentem, exurgam diluculo: satis enim constat, Christum à mortuis diluculo surrexisse.

II. Confitebor tibi in populis Domine, & psalmum dicam tibi in gentibus.

Surgens diluculo Dauid ad canendum Deo, dicit, Confitebor tibi, id est, laudabo te in populis Iudæorum, & psalmum dicam tibi in gentibus. Nouerat enim sanctus Propheta psalmos suos toto terrarum orbe cantandos à fidelibus, tum ex Iudæis, tum ex gentibus in Ecclesia congregatis. Potest etiam sic exponi, ut Christus, qui dicit, Exurgam diluculo, addat etiam, se per corpus suum, quod est Ecclesia Deum semper, & ubique laudaturum.

III. Quoniam magnificata est usque ad cælos misericordia tua, & usque ad nubes veritas tua.

Hæc est materia laudis apud omnes gentes, quod misericordia Dei magna effecta sit, & creuerit usque ad cælos, non in se, quomodo semper est infinita, sed in operibus suis: & pari ratione veritas Dei, siue pro fidelitate, siue pro iustitia accipiatur; repleuerit omnia usque ad nubes, id est, usque ad cælos: accipit enim Propheta pro eodem usque ad cælos, & usque ad nubes, quæ ideò dicuntur in scripturis nubes cæli. Matth. 26. Videbitis filiū hominis sedentem à dextris virtutis Dei, & venientem in nubibus cæli.

Exaltare super cælos Deus, & super omnem terram gloria tua. XIV.

Quomodo, Misericordia, & veritas Domini pertingunt usque ad cælos: sic etiam par est, ut gloria, & laus eius, & cælum, & terram repleat.

PSALM. LVII.

Titulus, & Argumentum.

In finem, ne disperdas Dauid in tituli inscriptionem.

Titulus nihil habet noui. Argumentum est acris reprehensio hominum iniquorum: quamuis enim occasio scribendi nata sit ex iniquitate Saulis, & ministrorum eius persequentium Dauidem: tamen reprehensio est generalis, & ut monuit S. Augustinus, concionatur Spiritus sanctus per os Prophetæ ad uniuersum genus humanum.

EXPLICAT. PSAL. LVII.

Si verè utique iustitiam loquimini, L. Recta iudicate filij hominum.

Non desunt ex recentioribus, qui velint totum versiculum legi per interrogationem, hoc modo, Num verè iustitiam loquimini? num recta iudicatis filii hominum? Sed veteres omnes Hilarius, Hieronymus, Augustinus, Theodoretus, Euthymius, & alii, legunt ut nos in textu nostro habemus. Sanctus autem Hieronymus non solum in expositione Psalterii, sed etiam in versione ex hebræo vertit, Si verè utique iustitiam loquimini, recta iudicate filii hominum. Quamuis enim in prima parte versiculi adsit in hebræo litera, he, quæ est signum interrogationis: tamen in secunda non habetur: proinde ad verbum sic vertendum esset, Num verè iustitiam loquimini? recta iudicabitis filii hominum: quæ sententia eadem est, cum ista, si verè iustitiam loquimini, recta iudicate filii hominum. Igitur sententia Prophetæ hæc est, Cum omnes homines interrogati, an sit bonum furari, R r mœchari,

R r

mœchari,